

**OVIHIPULULO
VYOMOMBIMBELI**

GENESIS 1-19

OVIHIPULULO VYOMOMBIMBELI

NGAHI VYA HIPULULWA MEMBO

LYAGENESIS EYANDJWA 1-19

**OProjeka yElundululo lyOmbimbeli
mOludhimba nOkulilonga Okutanga
nOkusoneka**

OTJILIMO GENESIS 1-19

- I Kalunga ma utu ouye
  - 1 Euto lyouye
  - 2 Etango lyokuthuva lyaKalunga
- II Otjuundo tjaEden
  - 3 Otjhipululo tjaEden
  - 4 Okulundha kwomuntu nokukoywa kwe
  - 5 Adam naEva mava lambwa motjuundo
- III Okudha kuAdam katee kuNoa
  - 6 Kain naAbel
  - 7 Oluyumuko lwaAdam
- IV Noa
  - 8 Otjhipululo tjaNoa
  - 9 Ethundja
  - 10 Omeva ethundja maa tene
  - 11 Ewaneneno lyaKalunga naNoa
- V Okudha kuNoa katee kuAbram
  - 12 Otjimoto tjaBabel
  - 13 Oluyumuko lwaSem
  - 14 Oluyumuko lwa Tera
  - 15 Kalunga ma ithana Abraham
- VI Abram ma lukwa Abraham
  - 16 Abram mave liyapuka naLot
  - 17 Abram ma dhilukile koHebron
  - 18 Abram ma yowola Lot
  - 19 Melkisedek ma pa Abram elao
  - 20 Abram ma udhikilwa oluyumuko
  - 21 Hagar naIsmael

- 22 Etanda etanganeko lyewaneneno
VII Sodom naGomorra
23 Muhona ma valulile poAbraham
24 Ehulilo lyaSodom mali heelwa
Abraham
25 Abraham ma kumbile Sodom
26 Sodom naGomorra mavi
hanaunwa po

Kalunga ma utu Ouye

Euto Lyouye

Peuto Kalunga wa uta eulu nohi.

Iya kombanda yohi kakwa li tja, kwa li vala. Etiku Iya tjikilile kombanda yomeva omale, nOmbepo yaKalunga ya li amai tangele kombanda yomeva.

Iya Kalunga wa popya ha tyaa: “Ngape ye otjiteni,” otjiteni hatji ya. Iya Kalunga wa mona okutya otjiteni tja li otjiwa. Kalunga wa yapula otjiteni netiku, Iya otjiteni he tji luku “omutenya,” etiku he li luku “outiku.” Kwa toka, haku ningi kongulohi, haku tji, haku ningi komuhuka, hendi etango lyolutenga.

Iya Kalunga wa popya ha tyaa: “Ngape ye okatangaulu, hamaka yapula omeva pokati.” Kalunga wa undapa okatangaulu, ha yapula omeva okohi yokatangaulu nomeva okombanda yokatangaulu. Otjo tja ningwa. Iya Kalunga okatangaulu we ke luka “eulu.” Kwa toka, haku ningi

kongulohi, haku tji, haku ningi komuhuka,
hendi etango etyavali.

Iya Kalunga wa popya ha tyaa: “Omeva
henga ngae li kohi yeulu ngae liongedhele
poluvedhe lumo, eheke li moneke.” Otjo
tja ningwa. Iya Kalunga eheke we li luka
“ohi,” iya mpape liongedhela omeva, we
pe luka “elunga.” Kalunga wa mona
okutya tje thewa. Kalunga wa popya ha
tyaa: “Ohi ngai mene ovimeno mbii lili
nambii lili, mbyoka mbii na odhombuma,
nomiti mbyoka mbii ma ovinyango.” Otjo
tja ningwa. Ohi ya mena ovimeno mbii lili
nambii lili, mbyoka mbii na odhombuma,
nomiti mbii lili nambii lili, mbyoka mbii
ma ovinyango. Kalunga wa mona okutya
tje thewa. Kwa toka, haku **ningi**
kongulohi, haku tji, haku ningi komuhuka,
hendi etango etyatatu.

Iya Kalunga wa popya ha tyaa:
“Omitungatelo ngavi moneke
kokatangaulu, vi yapule omutenya nouṭiku,
vi ninge oviyulikithi vyomaluvedhe,
omatango nodhombula. Iya vyo ngavi
ninge omitungatelo vyokokatangaulu

nokuyandja otjiteni kombanda yohi.” Otjo tja ningwa. Kalunga wa twaa po omitungatelo vivali ominene, etango li tumina komutenya, omwedhi owokutumina kouṭiku, ha twaa ko uke odhonyothi. Kalunga wa twaa omitungatelo kokatangaulu, vi tungatele kombanda yohi, okutumina komutenya nokouṭiku nokuyapula otjiteni neṭiku. Kalunga wa mona okutya tje thewa. Kwa toka, haku ningi kongulohi, haku tji, haku ningi komuhuka, hendi etango etyane.

Iya Kalunga wa popya ha tyaa: “Momeva ngamu yule ovinamwenyo mbii lili nambii lili novidhila ngavi tuke peulu kohi yokatangaulu.” Iya Kalunga wa uta ovipuka ovinene vyomelunga novinamwenyo omihoko mbii lili nambii lili vyomomeva, novidhila omihoko avihe. Kalunga wa mona okutya tje thewa. Iya Kalunga we vi pa elao, ha tyaa: “Liyumukeni, mu yule momeva elunga, novidhila ngavi kake kombanda yohi.” Kwa toka, haku ningi kongulohi, haku tji, haku ningi komuhuka, hendi etango etyatano.

Iya Kalunga wa popya ha tyaa: “Ohi ngai ete ovinamwenyo ngahi vi li momihoko vyavyo: ovipako, oviyaladhi novithitu momihoko vyavyo.” Otjo tja ningwa. Iya Kalunga wa uta ovithitu ngahi vi li momihoko vyavyo, ovipako ngahi vi li momihoko vyavyo noviyvaladhi ngahi vi li momihoko vyavyo. Kalunga wa mona okutya tje thewa. Iya Kalunga wa popya ha tyaa: “Ngatu me ovantu otjithika tjetu, ve lithe kunṭe mbamava kala nodhonkono okutumina odhohi dhommelunga, novidhila vyokeulu, novipako, nohi aihe, novithitu avihe noviyaladhi avihe. Kalunga wa uta omuntu otjithika tje. We ve uta omulumentu nomukadhintu. Iya Kalunga we ve pa elao, ha tyaa: “Liyumukeni, mu ninge ovengi, mu yule kombanda yohi, ohi ngai kale metumino lyeni. Tumineni odhohi dhommelunga, novidhila vyokeulu, noviyaladhi avihe kombanda yohi. Kalunga wa popya ha tyaa: “Me mu pa ovimeno avihe mbimavi eta ombuto kombanda yohi aihe, nomiti avihe mbii na ovinyango, mumu na ombuto yavyo, ovyo mavi ningi ovikulya vyeni. Iya ame me yandja ovimeno avihe ovitalala, vi ninge

ovikulya vyovithitu avihe vyokombanda yohi, novidhila vyokeulu noviyaladhi avihe.” Otjo tja ningwa. Iya Kalunga wa mona okutya avihe mbyaa undapa, vya li nawa. Kwa toka, haku ningi kongulohi, haku tji, haku ningi komuhuka. Hendi etango etyapandu.

Iya otjo tja li hinyahi, eulu nohi novipuka avihe mbii li mo vya pwa okuutwa.

Etango lyokuthuva IyaKalunga

Metango etyapanduvali Kalunga wa hwithila po ovilinga vye avihe mbyaa undapa, iya metango etyapanduvali wa thuva kovilinga vye avihe. Kalunga wa pa elao etango etyapanduvali, he li dhilike, mena lyokutya omo a thuva kovilinga vye avihe mbyaa uta. Iya eulu nohi otjo vya utilwe nyahoka.

Otjuundo tjaEnden

Otjhipululo tjotjuundo tjaEnde

Muhona Kalunga wa itha eheke, he li ma omuntu, he mu thuvile momayulu ombepo yomwenyo, ha ile omuntu nguu na omwenyo.

Muhona Kalunga wa twika motjuundo tjaEden koutjilo, ha twaa mo omuntu ngwaa ma. Iya Muhona Kalunga wa hapetha meheke omiti mbii lili nambii lili mbyee thewa okutalwa, vyovikulya oviwa. Iya pokati kotjuundo, wa menetha po omuti womwenyo nomuti wokwiiwa ouwa nouvi.

Iya Muhona Kalunga wa itha omuntu, he mu twaa motjuundo tjaEden, e tji undape, ye e tji yunge. Muhona Kalunga wa heela omuntu ha tyaa: “Lya ovinyango vyomiti avihe vyomotjuundo ngahi mo hala, atjaa ovinyango vyomuti wokwiiwa ouwa nouvi hó vi li, awe vi li, mo ti naa.”

Iya Muhona Kalunga wa popya ha tyaa:
“Hatjiwa, omuntu okukala aika. Ame me
mu ningile omupopili ngume mu
thevelwa.”

Iya Muhona Kalunga wa ma ovipuka avihe
vyomokuti novidhila avihe vyokeyulu, ye
we vi eta komuntu, omuntu a tale okutya
me vi luku omana patji. Omana ngoka
ovipuka avihe ngavi ithanwa, oo vya lukwa
komuntu. Iya omuntu wa luka ovipako
avihe novidhila avihe vyokeyulu novipuka
avihe vyomokuti, atjaa ye ka monenenwe
omupopili ngume mu thevelwa.

Kalunga wa yumba omuntu epoṭi, ha lala.
Hiaa lala, Kalunga we mu itha oluvati
lumo modhombati dhe. Mpaa itha
oluvati, ha pata po nontumba. Iya Muhona
Kalunga wa tunga omukadhintu poluvati
ndwaa itha momulumentu, tjau, he mu eta
komulumentu. Omulumentu wa popya ha
tyaa: “Hendi eṭipa lyomomaṭipa andje,
ontumba yomodhontumba dhandje.”
Ye ma lukwa “omukadhintu,” mena
lyokutya wa ithwa momulumentu.”

Iya mena lyanyahoka omulumentu ma ka thiaa po ina naihe, have likutu kumo nomukadhintu we, hava ile olutu lumo. Omulumentu nomukadhintu we aveevali va li nyahinya, atjaa kave liñile ohoni.

Okulundha komuntu nokukoywa kwe

Onyoka ya lungamene okupona ovithitu avihe, Muhona Kalunga mbyaa ninga. Onyoka ya heela omukadhintu hai tyaa: "Kalunga we mu heela okutya hamu li komiti avihe vyomotjuundo?"

Omukadhintu wa heela onyoka ha tyaa: "Tu Iya ovinyango avihe vyomiti vyomotjuundo, Iya ovinyango vyomuti womokati kotjuundo, Kalunga we tu heela ha tyaa: 'Hamu vi li, ne hamu vi ñini, mamu ñi.' "

Iya onyoka ya heela omukadhintu hai tyaa: "Kaamu ñi tjatjili. Kalunga u tji i okutya ngamu li ko, omeho eni maa pathumuka, hamu ngala Kalunga, hamu iwa ouwa nouvi."

Omukadhintu wa mona okutya omuti u na

ovinyango oviwa, wo wa nyetetha okuliwa, wo mau pa omuntu odhondunge. Omukadhintu wa itha ko ovinyango, ha li, ye ha twaelele omulumentu we, omulumentu naye ha li. Iya omeho awo aveevali a pathumuka, have limono okutya ve li nyahinya. Iya va pampela kumo omatho omukuyu, hao ve liitimika nao.

Wo va tyaa omuthindo waMuhona Kalunga hima ende motjuundo komatango. Omulumentu nomukadhindhintu va ka holama Muhona Kalunga mokati komiti vyomotjuundo. Iya Muhona Kalunga wa ithana omulumentu ha tyaa: "U li pi?" Iya ye wa yaka ha tyaa: "Mba tee omuthindo woye motjuundo, ame mba tila, he ka holama, mena lyokutya ndji li nyahinya."

Kalunga we mu pula ha tyaa: "Aani ngwee ku heele okutya u li nyahinya?" Omulumentu we mu yaka ha tyaa: "Omukadhintu hengu ngu wa mpa, oye a mpa otjinyango tjokomuti, ame he li." Muhona Kalunga wa pula omukadhintu ha tyaa: "Wa ningile tji nyahoka?" Omukadhintu wa yaka ha tyaa: "Onyoka oyo ya ndungamene, tjau, ame he li."

Iya Muhona Kalunga wa heela onyoka ha tyaa: "Iya mena lyokutya ove wa ningi hinyahi, mo thingwa mokati kovipako avihe nomokati kovinamwenyo avihe! Ove mo ka kokoloka kedhimo lyoye, mo ka lya eheke omatango oye aehe. Ame me ka twaa po okuliyele pokati kenji nomukadhintu nopokati koluyumuko lwoye noluyumuko lwe. Ye ma ka nyanyaula omutwe woye, iya ove mo ke mu lumata motjithi tje." Ye wa heela omukadhintu ha tyaa: "Me ke ku pa oudheu poujimba woye. Mo ka yumuka odhondele dhoye noviihamo. Mo ka kala amo hala omulumentu woye, ye ma ka kala ame ku tumine."

Ye wa heela Adam ha tyaa: "Ove hiwa itavele kondaka yomukadhintu woye, atja holi komuti mbu mbe mu heela okutyaa: 'Hámu li ko.' Ohi mai thingwa mena lyoye, novikulya vyoye mo ke vi undapa awa i moupyu monkalamwenyo yoye aihe. Ohi mai mene omakuya nodhohongo, ove mo ka lya ovimeno vyomokuti. Ovikulya vyoye mo ke vi lya awa i moupyu katee mo tjuna mohi, mena lyokutya omo wa dhile. Iya oove eheke,

mo tjuna meheke.”

Iya Adam omukadhintu we mu luka Eva, mena lyokutya wa ila ina yovantu avehe hembra mbave na omwenyo. Iya Muhona Kalunga wa ningila Adam nomukadhintu we odhombanda dhovipa, he ve dhaleke.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen: 3:1-21

Adam naEva mava lambwa motjuundo

Muhona Kalunga wa popya ha tyaa:
”Napano omuntu we litha kunṭe, u i ouwa nouvi, kaa ulu uke a yethwe, a lye ovinyango vyomuti womwenyo, a kale nomwenyo waapehe.”

Iya Muhona Kalunga wa lamba mo omuntu motjuundo tjaEden, a ka undape ohi moka mwaa ithilwe. Iya ye wa lamba mo omuntu, koutjilo wotjuundo tjaEden, ha twaa ko ovakerubi mbave na eonga ndyaa tema omulilo, opo li tjaele auhe nguma hala okuhweena komuti womwenyo.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 3:22-24

Okudha kudam katee kuNoa

Kain naAbel

Iya Adam wa lala nomukadhintu we Eva, ha ile omuṭimba, ha yumuka Kain. Iya Eva wa popya ha tyaa: "Ame mbe lipa omwenyo omudhantu kepopilo IyaMuhona." Konima wa ka yumuka uke omudhantu omukwawo, Abel. Iya Abel wa li omuṭita wodhondhu, tainkolo Kain a li omulimi wovilya.

Iya hipa piti omatango, Kain wa yamba Muhona ovinyango vyomotjana tje. Iya Abel naye wo wa eta vimo ovyomoviveli vyomodhondhu dhe ndhaa nina. Muhona we hulukililwe Abel nomayambo e, iya ye ke hulukililwe Kain nomayambo e. Kain ha yumana unene, he liyongamene.

Iya Muhona wa pula Kain ha tyaa: "Wa yumanene tji? Omena lyatji we liyongamene? Andaa wa undapa ouwa, mo hulukwa, iya andaa wa undapa ouvi, oulundhi mau ku vandeke

pomuvelo, iya ove wa thele oku u tumina.

Iya Kain wa heela omunitje Abel ha tyaa:
"Ngatu ende mokuti." Iya hiva i mokuti,
Kain wa lombokela Abel, he mu dhipaa.
Muhona wa pula Kain ha tyaa:
"Omunitjoye Abel u li pi?" Wa yaka ha
tyaa: "Ame hí tji i. Aame ndji li omuṭita
womunitjandje?"

Iya Muhona we mu heela ha tyaa: "Wa
ningile tji nyahoka. Ondaka yombindhi
yomunitjoye mai nkwiile onkwoo mohi.
Iya ove mo thingwa, ove mo ka kala
kokule nohi hendji ndjaa yuhamuna
otjinyo okuṇiṇa po ombindhi yomunitjoye
ndjaa dha komawoko oye. Ove andaa mo
undapa otjana tjoye, kaatji eta ovilya. Ove
mo ka ila omweendaendi, epongo.
Iya Adam wa lala uke nomukadhintu we,
omukadhintu wa yumuka ondele
omudhantu, he mu luku Set. Eva wa popya
ha tyaa: "

Kalunga wa mpa omudhantu
poluvedhe lwaAbel, ngoka ngwaa dhipawa
kuKain." Set wa yumuka omuna
omudhantu, he mu luku Enos.

Potembu ndjoka ovantu va uta okukumba
mena lyoMuhona.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 4:1-12,
25-26

Oluyumuko lwaAdam

Hempa pe na omuyondjili woluyumuko
lwaAdam. Adam hiaa ningi odhombula
130, wa yumuka omuna omudhantu ngwee
litha kuye, otjithika tje, he mu luku Set.
Konima yokuyumukwa kwa Set, Adam wa
kala nomwenyo odhombula 800. Ye wa
yumukile ovana ovadhantu novakadhona.
Adam wa ƚa ae na odhombula 930.

Set hiaa ningi odhombula105, wa yumuka
Enos. Konima yokuyumukwa kwa Enos,
Set wa kala nomwenyo odhombula 807. Ye
wa yumukile ovana ovadhantu
novakadhona. Set wa ƚa ae na odhombula
912.

Enos hiaa ningi odhombula 90, wa yumuka
Kenan. Konima yokuyumukwa kwaKenan,
Enos wa kala nomwenyo odhombula 815.
Ye wa yumukile ovana ovadhantu

novakadhona. Enos wa ʔa ae na odhombula 905.

Kenan hiaa ningi odhombula 70, wa yumuka Mahalalel. Koṅima yokuyumukwa kwaMahalalel, Kenan wa kala nomwenyo odhombula 840. Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona. Kenan wa ʔa ae na odhombula 910.

Mahalalel hiaa ningi odhombula 65, wa yumuka Jared. Koṅima yokuyumukwa kwaJared, Mahalalel wa kala nomwenyo odhombula 830. Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona. Mahalalel wa ʔa ae na odhombula 895.

Jared hiaa ningi odhombula 162, wa yumuka Enok. Koṅima yokuyumukwa kwaEnok, Jared wa kala nomwenyo odhombula 800. Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona. Jared wa ʔa ae na odhombula 962.

Enok hiaa ningi odhombula 65, wa yumuka Metusala. Koṅima yokuyumukwa kwaMetusala, Enok wa enda pamo naKalunga odhombula 300, ha yumuka

ovadhantu novakadhona. Iya Enok wa li nodhombula 365. Enok wa enda pamo naKalunga. Iya ye ka ka monekele uke, mena lyokutya Kalunga we mu itha po.

Metusala hiaa ningi odhombula 187, wa yumuka Lamek. Konima yokuyumukwa kwaLamék, Metusala wa kala ae na omwenyo odhombula 782. Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona. Metusala wa ta ae na odhombula 969.

Lamék hiaa ningi odhombula 182, wa yumuka omudhantu. Ye we mu luka Noa, ha tyaa: “Hengu me tu tendeleke movilinga vyetu, nokoudheu wovilinga vyomawoko etu kombanda yohi ndjaa thingwa

Lamék wa ta ae na odhombula 777.

Noa hiaa ningi odhombula 500, wa yumuka Sem, Ham naJafet.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 5:1a, 3-32

Noa

Otjihipululo tjaNoa

Hehi otjihipululo tjaNoa. Noa wa li omulumentu omuvyuuki, ye kaa li nombedhi novantu wopoluvedhe lwe. Ye nahi we enda pamo naKalunga.

Noa wa li novana ovadhantu vatatu: ooSem, Ham naJafef. Iya kombanda yohi kwa li akwa lundhaka kotjipala tjaKalunga, kokwe yulile ovipopya.

Iya Kalunga wa heela Noa ha tyaa: "Ame mbe lipula okweeta ehulilo lyouye kovantu avehe, mena lyokutya kombanda yohi kwe yula ovipopya mena lyawo. Ame me ke ve hanauna po pamo nohi aihe. Liundapela ondjuwowato yomuti wogofer.

Mondjuwowato teta mo omadhimo mokati, ove u i thile nepya mokati nokombanda.

I tunga hinyahi: Ondjuwowato ngai kale noule wodhompadhi 450 (140m),

momutamo ngai kale nounene

wodhompadhi 75 (23m), moule wopeulu

ngai kale noule wodhompadhi 45 (13.5m).

I talekela, ove thiaa po oluvedhe oluthupi lwompadhi imo nentinge (45 cm) pokati komitenge novipalafona. Ondjuwowato i tunga nomikweyo vitatu owokohi nowopokati nowokombanda, omuvelo ngau kale mekuma lyondjuwowato.

Ame me eta ethundja kombanda yohi okuhanauna po ovipuka avihe mbii thuuma, mbii li kohi yeulu, avihe mbii li kombanda yohi, mavi ka ta.

Iya ame me ka twaa po ewaneneno pokati kandje naove. Ove mo ka hita mondjuwowato novanoye ovadhantu nomukadhantu woye novakadhantu wovanoye.

Iya kovinamwenyo avihe u tha okwiitha ko vivali, otjilumentu notjindema komihoko avihe, u vi twale mondjuwowato, vi kale nomwenyo pamo naove, ngavi kale ovilumentu novindema. Ovidhila vivali komihoko vyovidhila avihe novinamwenyo vivali komihoko vyovinamwenyo noviyaladhi vivali komihoko

vyoviyaladhi avihe mbi endaenda
kombanda yohi, mavi ke ya koove, opo vi
kale nomwenyo. Ove twaa mo ovikulya
omihoko mbii lili nambii lili vyokulya, vi
ungula, ovyeni navyo.”

Noa avihe we vi ninga ngahi a heelwa
kuKalunga.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 6:9-11,
13-22

Ethundja

Noa wa li nodhombula omathele epandu
ethundja hilye ya kombanda yohi. Iya Noa
nomukadhe novana ovadhantu
novakadhintu vawo va hita
mondjuwowato, va inkole omeva ethundja.

Movinamwenyo mbyaa kohoka
nomovinamwenyo mbihavi kohokele
nomovidhila vyokombanda yohi, mwa
hitithwa vivali navivali, mondjuwowato
otjilumentu notjindema Noa ngahi a
heelwa kuKalunga. Ovinamwenyo mbyaa
hita mo vya li ovilumentu novindema
vyomovinamwenyo avihe ngaKalunga hiaa
heelele Noa. Iya Muhona tjau he mu

yedhilile mo. Ethundja kombanda yohi Iya
kala amali ya oule omatango omilongo
vine, omeva a enda amaa ningi omengi tee
a yele po ondjuwowato pohi, hai valala.
Iya omeva e yulile kombanda yohi,
nodhondundu odhonde dha tjikililwe
komeva. Avihe mbyaa li kombanda yohi
mbyaa li nomwenyo, vya ta. Muhona wa
komba po ovinamwenyo avihe kombanda
yohi: ovantu, ovithitu, oviyaladhi
novidhila vyokeulu. Noa oye vala a hupa
po namboka mbava li puye
mondjuwowato. Omeva ethundja a
indjama kombanda yohi omatango ethele
nomilongo vitano.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 7:6-9,
16-17,19, 22-24

Omeva ethundja maa tene

Iya Kalunga wa thipalukile Noa novipuka
vyomokuti novipako mbyaa li navyo
mondjuwowato. Iya Kalunga wa tuma
ombepo kombanda yohi, omeva a utile
okutena. Iya ondjuwowato ya kulama
kombanda yondundu yaArarat momwedhi
omutyapanduvali momatango omulongo

nepanduvali. Noa wa li nodhombula omathele epandu naimo, momwedhi omutenga metango lyolutenga komwedhi, omeva a tena kombanda yohi. Noa wa ithapo otjipuka hitja li atja yedhila pondjuwowato, ha mono okutya ohi ya kaha. Iya Kalunga wa heela Noa ha tyaa: “Pita pondje yondjuwowato nomukadhintu woye novanoye ovadhantu novakadhintu vawo. Pititha mo ovinamwenyo avihe mbimu li navyo, ovidhila, ovithitu noviyaladhi avihe, vi tjiiwe okulikwata, vi yule kombanda yohi.”

Iya Noa wa tungila Muhona otjiyambelero, ye ha itha ovinamwenyo vimo movinamwenyo avihe mbyaa kohoka nomovidhila avihe mbyaa kohoha, ha yamba Kalunga omayambo kotjiyambelo. Iya Muhona wa thimbuna ethi ewa, he lipopile ha tyaa: “Ame hime ka thinga uke ohi mena lyomuntu, mena lyokutya omalipulo omuntu omavi okudha koulele we. Ye hime ka hanauna po uke ovinamwenyo avihe ngahi mba ninga.”

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 8:1, 4, 13, 15-17, 20-21

Ewaneneno Iya Kalunga na Noa

Kalunga wa pa Noa novana ovadhantu elao, he ve heele ha tyaa: “Liyumukeni, ileni ovengi mu yule kombanda yohi.”

Iya ame me twaa po ewaneneno pokati ketu naove, okutya hime ka yona po uke ovinamwenyo avihe nomeva ethundja, ye kaaku ka kala uke ethundja lyokuhanauna po ohi.” Kalunga ha tyaa: ”Hehi otjo tji li etanganeko lyewaneneno pokati ketu naove novinamwenyo avihe mbii li pune, ewaneneno komaluyumuko nomaluyumuko aehe ngamae ke ya. Me twaa ko outa wangonga keulu, wo mau ka ninga etanganeko lyewaneneno pokati ketu nohi.”

Iya Noa konima yethundja wa kala nomwenyo odhombula omathele atatu nomilongo vitano. Noa wa ta ae na odhombula omathele omoovi nomilongo vitano.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 9:1, 11-13, 28-29

Okudha kuNoa katee kuAbram

Otjimato tjaBabel

Iya mouye auhe mwa li elaka limo nomupopyo umo. Iya hive ya koutjilo, va mona oluhandja, motjilongo tjaSinear, hamo va tula. Ve liheela hava tyaa: “Indjeni, tu tholome odhondopyo, tu dhi yothe, dhi pame.” Va tholoma odhondopyo dhokutunga, have dhi tungu nontata. Va popya hava tyaa: “Indjeni, tu litungile otjitungwalongo hitji na otjimato himatji twele meulu, opo tu liningile ena ndyaa tumbala, nte ahamatu handjana nohi aihe.”

Iya Muhona wa heluka, a tale otjitungwalongo, notjimato hitja tungwa kovantu. Iya Muhona wa popya ha tyaa: “Ovantu hembra otjiwana tjimo, wo avehe va popya elaka limo. Iya hehi omautilo ovilinga vyawo. Kaatji ke ve anyena okuundapa hiva tanta. Ngatu endeni kuwo pohi, tu ka ngwangwaneke elaka lyawo, opo háve litee.”

Iya Muhona we ve handjanekela kombanda yohi aihe. Iya wo va yetha okutunga otjitungwalongo. Iya tja lukwa Babel, mena lyokutya Muhona wa ngwangwaneka elaka lyouye auhe, okudha mpoka Muhona we ve handjanekela kombanda yohi ayihe.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 11: 1-9

Oluyumuko lwaSem

Hempa pe na oluyumuko lwaSem. Odhombula mbali konima yethundja, Sem hiaa li nodhombula 100, wa yumuka omudhantu nguu tiwa Arpaksad. Okudha mpoka wa kala uke nomwenyo odhombula 500. Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona.

Arpaksad hiaa ningi odhombula 35, wa yumuka Shela. Konima yokuyumukwa kwaShela, Arpakshad wa kala nomwenyo odhombula 403. Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona.

Shela hiaa ningi odhombula 30, wa

yumuka omudhantu nguu tiwa oEber.
Konima yokuyumukwa kwaEber, Shela wa
kala ae na omwenyo odhombula 403. Ye
wa yumukile ovadhantu novakadhona.

Eber hiaa ningi odhombula 34, wa yumuka
omudhantu nguu tiwa oPeleg. Konima
yokuyumukwa kwePeleg, Eber wa kala
nomwenyo odhombula 430. Ye wa
yumukile ovadhantu novakadhona.

Peleg hiaa ningi odhombula 30, wa
yumuka omudhantu nguu tiwa oReu.
Konima yokuyumukwa kwaReu, Peleg wa
kala nomwenyo odhombula 209. Ye wa
yumukile ovadhantu novakadhona.

Reu hiaa ningi odhombula 32, wa yumuka
omudhantu nguu tiwa oSerug. Konima
yokuyumukwa kwaSerug, Reu wa kala
nomwenyo odhombula 207. Ye wa
yumukile ovadhantu novakadhona.

Serug hiaa ningi odhombula 30, wa
yumuka omudhantu nguu tiwa oNahor.
Konima yokuyumukwa kwaNahor, Serug
wa kala ae na omwenyo odhombula 200.
Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona.

Nahor hiaa ningi odhombula 29, wa yumuka omudhantu nguu tiwa oTera. Konima yokuyumukwa kwaTera, Nahor wa kala ae na omwenyo odhombula 119. Ye wa yumukile ovadhantu novakadhona.

Tera hiaa ningi odhombula 70 , wa yumuka Abram, Nahor naHaran.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 11:
10-26

Oluyumuko lwaTera

Hempa pe na oluyumuko lwaTera, ihe yaAbram, Nahor naHaran. Haran wa yumuka Lot Haran wa t̄ila moUr moKaldea, motjilongo mwaa yumukilwa, tainkolo ihe Tera a li nomwenyo. Abram naNahor va taendha ovakadhintu, omukadhintu waAbram oSarai, owaNahor oMilka yaHaran, Haran ihe yaMilka noyaJiska.

Sarai wa li ompange, kaa li nondele. Iya Tera wa itha omuna omudhantu Abram naLot ontekula ye munkwaHaran

nomunaivi Sarai, mukaa Abram. Wa ya nawo, hava dhi moUr moKaldea, hava i kotjilongo tjaKanana. Va ya katee koHaran hako va ka kala. Tera wa kala nomwenyo odhombula 205, ha țile moHaran.

Otjihipululo hehi tja ithwa muGen 11:
27-32

Kalunga ma ithana Abram

Muhona wa heela Abram ha tyaa: "Kulama dha mo motjilongo tjeni nomeanda lyeni nomonganda yaiho, enda kotjilongo hime ku yulikile. Ame me ke ku ninga otjiwana otjinene, me ke ku pa elao, ena lyoye me ke li ninga enene, mo ka kala au na elao. Ame me ka pa elao mbamave ku pa elao, me ka thinga mbamave ku thingi. Ovantu avehe kombanda yohi mava ka pewa elao mena lyoye."

Abram wa dhiluka mo ngahi a heelwa kuMuhona, naLot wa dhiluka pamo naye. Abram hiaa dhiluka moHaran, wa li ae na odhombula 75. Abram wa itha omukadhintu we Sara naLot, ondele yomunitje omulumentu nemoni lyawo

alihe, ndive litaendhela, novapika mbave litaendhela moHaran, wo va dha mo, va ende koKanana, iya ve thika moKanana. Abram wa yatakana motjilongo, katee e ya poluvedhe oludhilikwa poSikem, pomuti omunene womunyandi, waMole (potembu ndjoka Ovakanana owo va li Motjilongo moka.) Muhona we liholololela Abram, ha tyaa: "Otjilongo hehi me ke tji pa oluyumuko lwoye." Iya Abram wa tungila Muhona otjiyambelo, ngoka ngwee liholololela ye.

Iya wa kulama, ha hweene kodhondundu dhokoutjilo waBetel, ha ongo ontanda pokati kaBetel koutokelo, naAi koutjilo, ha tungile Muhona otjiyambelo, ye ha kumbu mena IyaMuhona.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 12: 1-8

Abram mave liyapuka naLot

Iya Abram wa li elombe enene lyovipako nolyovisilveri novingoldo. Iya Lot nguva dhilukile pamo naAbram, naye wa li nodhondhu nodhongombe nodhotenda.

Iya motjilongo kamwa li omalyo kovipako vyawo, mena lyokutya avevali va li nolutumbo olwingi unene. Iya pa tukuka odhombata pokati kovaṭita vaAbram novaṭita vaLot, (potembu ndjoka Ovakanana nOvaperesi va li motjilongo soka.) Abram opo a dha okuheela Lot ha tyaa: ”Hātu kala nodhombata, ame naove nopokati kovaṭita vandje nowoye, mena lyokutya nṭe tuvamo.

Otjilongo atjihe otjo soka. Dhiluka, ame naame ndji dhiluke, ove andaa mo i komakumbinda otjilongo, ame me i komakulyo otjilongo, andaa mo i komakulyo, ame me i komakumbinda otjilongo.”

Lot otjo e liholowolela omaluvanda aehe aJordan, ha dhilukile koutjilo wotjilongo. Hatjo ve liyapuka hinyahi. Abram we thiwa moKanana, iya Lot ha ka tula movilongo vyomaluvanda aJordan, ha tula odhohambo dhe moSodom. Atjaa ovanu womoSodom va li ovavi unene, wo va li odhohaṅi kotjipala tjaMuhona.

Otjihipululo hehi tja ithwa muGen 13: 2, 5-9, 11-13

Abram ma dhilukile koHebron

Iya Muhona wa heela Abram, hiva dha nokuliyapuka naLot ha tyaa: ” Yela omeho oye, ove u kevauke apehe mpoka mpawa kulama, komakulyo otjilongo nokomakumbinda otjilongo, koutjilo nokoutokelo, mena lyokutya ohi aihe ndjoka ndjuu lwete, ame me ke ku pa yo, ove noluyumuko lwoye.

Iya ame me ka ninga okutya oluyumuko lwoye lu ninge olwingi halu ngala oluheke. Andaa pe na nguma ulu okuhava omawe oluheke okutya me tji ulu okuhava oluyumuko lwoye. Kulama lilongekidha, u ende, u yatakane ohi aihe moule wayo nomoupapi wayo, mena lyokutya ame me ke ku pa yo.”

Iya Abram otjo a dhiluka, ha ka tunga odhotenda dhe pontyo yomiti ominene vyaMamre popedhi naHebron, iya hempa opo a tungila Muhona otjiyambelo.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 13:
14-15

Abram ma yowola Lot

Iya potembu aAmrafel, ohamba yaSinear, naAriok, ohamba yaEllasar, naKedorlaomer, ohamba yaElam, naTidal, ohamba yaGoiim, va uta ovita kumo naBera ohamba yaSodom, naBirsah ohamba yaGomorrah, naSinab ohamba yaAdmah, naSemeber ohamba yaSeboim nohamba yaBela (hitji tiwa Soar). Iya wo va punda emona alihe lyomoSodom naGomorrah. Wo va kambula Lot, ondele yomunitje waAbram novipuka vye avihe, mena lyokutya ye wa tungile moSodom, wo hava i. Abram hiaa tee ondele yomunitje okutya wa twalwa mounkwatwa, wa ithana ovalumentu mbave tji i okulwa, mbava yumukilwa monganda ye 318, ha i nawo okulandula odhohamba ndhoka tee koDan. Iya Abram wa tjuṅa emona alihe, nondele yomunitje Lot nemona lye alihe novakadhintu nodhonkwatwa adhihe.

Otjihipululo hehi tja ithwa muGen 14: 1-2, 11-12, 14, 16

Melkisedek ma pa Abram elao

Abram hiaa dhi pokulamba Kedorlaomer nodhohamba hendhi ndhaa li pamo nadho, ohamba yaSodom ya ka wanena naye moluwota lwaSave (nduu tiwa Oluwota lwOdhohamba).

Iya Melkisedek, ohamba yaSalem, ngoka ngwaa li wo omuyambethi waKalunga Owokombandambanda, wa etela Abram omungome novinyu, he mu pa elao ha tyaa: "Kalunga Owokombandambanda, ngoka ngwaa uta eulu nohi nga pe elao Abram. Kalunga Owokombandambanda, ngoka ngwe ku pa outoni, okutona odhondjedhi dhoye, nga tumbalekwe!" Iya Abram wa yandja otjityamulongo tjomovipuka vye avihe kuMelkesedek.

Iya ohamba yaSodom ya heela Abram hai tyaa: "Mpa ndje vala ovanu vandje, ovipuka kala navyo omwene."

Iya Abram wa yaka ohamba yaSodom ha tyaa: "Ame me ana kuMuhona Kalunga Owokombandambanda, omuuti weulu nohi. Otjatjili ame hi na hime itha po povipuka vyoye nandaku tiwa omulinya ne

omuvya wodhongaku, opo hó tyaa: “Ame mba tumbitha Abram.”

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 14:
17-23

Abram ma udhikilwa oluyumuko

Konima yovipuka hembu Kalunga we liholololela Abram ha tyaa: “Hó tila, Abram! Ame aame otjiyakulilo tjoye nothuto yoye mai ile onene unene.”

Iya Abram opo a pulila ha tyaa: ‘Muhona Kalunga, ove mo mpa otjali tjatji, ame ahe na tja odhondele? Ompinga yandje ma ile Eliaser, Omudamaskus? Abram ha tyaa uke : “Ove ku mpele oluyumuko, omupika umo womonganda yandje oye ma ka ila ompinga yandje.”

Iya Muhona we mu yaka ha tyaa: “Omupika hengu kaa ka ila ompinga yoye, iya nguma dhi molutu lwoye, oye ma ka ila ompinga yoye.”

Iya Muhona we mu twala pondje ha tyaa: “Tala peulu, ove hava odhonyothi, andaa mo dhi ulu oku dhi hava.” Iya Muhona we mu heela ha tyaa: ”Oluyumuko lwoye otjo malu ka kalanyahoka.”

Iya Abram wa itavela muMuhona, iya mena lyeitavelo Muhona we mu tala okutya omuvyuuki.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 15: 1-6

Hagar naIsmael

Sarai, omukadhintu waAbram, ka yumukile naye odhondele. Iya ye wa li nomupika omuthukona, Omweegipiti, ena lye oHagar. Iya Sarai wa heela Abram ha tyaa: ”Ove u tji i okutya Muhona ka mpele oluyumuko. Twende komupika wandje mpaeli ye u na oluyumuko.”

Iya Abram wa itavela kuSarai. Sarai, Omukadhintu waAbram, wa yandja Hagar, omupika we Omweegipiti, kuAbram a ninge omukadhintu we. (Hehi tja ningwa konima yodhombula omulongo Abram ndhaa kala moKanana.) Abram wa lala

naHagar, hiaa tumbu edhimo Hagar wa
tomba Sarai, omuhona we. Iya Hagar wa
yumukila Abram ondele omudhantu, iya
Abram ondele ngwaa yumukilwa
kuHagar he mu luku Ismael. Abram wa li
nodhombula omilongo ebandutatu
nepandu, Hagar hiee mu yumukila Ismael.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen 16: 1-4,
15-16

Etanda etanganeko lyewaneneno

Abram hiaa ningi odhombula omilongo
omoovi nomoovi, Muhona we lihololela
ye, ha tyaa: “Aame Kalunga
Omutuminiwaavihe, enda ngahi matji
nthevelwa, ove apehe undapa hitja vyuuka.
Ame me twaa ewaneneno pokati ketu
naove, he ku pa oluyumuko oluningi.”

Iya Abram wa wila pohi ompupama,
Kalunga ha popi naye ha tyaa: “Taa tuutuu
ewaneneno lyandje mali kala naove: Ove
mo ka ila iheombwale yoviwana ovingi.
Koo ka ithanwa uke Abram, ena lyoye
mali ka ila Abraham, mena lyokutya me ku
ningi iheombwale yoviwana ovingi.

Me ku pa oluyumuko oluningi, ame me ke ku ninga oviwana nodhohamba madhi ka dha moove.

Me ka ninga ewaneneno lyandje, ewaneneno lyaapehe, pokati ketu naove noluyumuko lwoye nomakula ngamae ya. Me ile Kalunga koye naKalunga koluyumuko lwoye. Otjilongo atjihe tjaKanana, hemu ove mu u li ongendi, me ku pa tjo katee apehe ove noluyumuko lwoye. Ame me ile Kalunga kawo.”

Kalunga wa heela Abraham ha tyaa: “Ove kambulitha ewaneneno lyandje, ove omwene noluyumuko lwoye ndumalu ya. Ewaneneno lyandje hendi li kambulitheni, hendi ndii li pokati ketu nane nopokati ketu noluyumuko lwoye ndumalu ya. Omudhantu auhe mokati kenji nga pitithwe etanda. Ne mu teteni kohulo yotjipa tjoulumentu, hehi otjo matji kala etanganeko lyewaneneno pokati ketu nane. Okudha ndino omudhantu ngwaa ningi omatango ebandutatu auhe mokati kenji nga pitithwe etanda.”

Kalunga wa heela Abraham ha tyaa:
“Omukadhintu woye hó mu ithana uke Sarai. Okudha ndino hendi ena lye oSara. Me mu pa elao, e ku yumukile omudhantu. Me mu pa elao, ma ka ila ina yoviwana, nomoluyumuko lwe mamu ka dha odhohamba.” Abraham wa wila poho ompupama, ha yolo, he lipopile momutima we ha tyaa: “Omuntu nguu na odhombula ethele limo ma ka yumukilwa uke ondele? Sara u na odhombula omilongo omoovi, ma yumuka tuu?”

Abrahama wa pula Kalunga ha tyaa:
“Omena lyatji Ismaeli hihama kala ompinga yandje?” Kalunga we mu yaka ha tyaa: “Aai, omukadhintu woye Sara me ku yumukile omudhantu, mu luka Isak. Me ka ninga ewaneneno lyandje naye noluyumuko lwe tee apehe. Okukumba huwa kumbu Ismael ndji ku yuvite. Taa tuutuu, ame me mu pa elao, he mu pa oluyumuko oluningi. Muye mamu ka dha odhohamba omulongo nambali. Ame me ke mu ninga otjiwana otjinene. Ame ewaneneno lyandje me ke lininga naIsak, Sara me ke ku yumukila ye ombula ndjimai ya, poluvedhe ngahendu.”

Abraham hima piti etanda, wa li ae na odhombula omilongo omoovi nomoovi.

Otjihipululo hehi tja ithwa muGen.
17: 1-12a, 15-21, 24

Muhona ma valulile po Abraham

Iya Muhona we liholololela Abraham popedhi nomiti ominene vyaMamre, tainkolo Abraham a li aa kala pohi pomuvelo wotenda mokati komutenya. Abraham hiaa yele omeho, wa mona ovalumentu vatatu mbava kulama komeho ye.

Hiee ve mono, wa dha po pomuvelo wotenda ama kanyauka, he lipetele pohi, ha tyaa: "Muhona wandje andaa wa n̄tile onkenda kotjipala tjoye, hó mponoka omuntu woye. Etelweni omeva omanunu, mu likohe kodhompadhi, mu tji thuve po momuti hemu. Me ke mu etela ovikulya, mu koleke omitima, ne mu tjiwe okutwikila, mena lyokutya mwa ende pomuntu weni."

Iya wo ve mu yaka hava tyaa: "Ninga ngahi wa popi." Abraham wa kanyauka, ha

i motenda kuSara, ha tyaa: “Itha odhoneka ndatu dhohenga ombwa, u ninge dhiva omingome.”

Iya Abraham wa kanyauka dhivadhiva okuya kotjuunda, ha itha ko ontana ombwa ndjaa nina, he i pa omuntu we, e i longekedhe dhiva. Iya Abraham wa itha omavele nomahini nonyama ndjaa telekwa, ha eta kovalumentu hembra. Ye omwene wa li aa kulama puwo momuti, tainkolo wo va li amava li.

Wo ve mu pula hava tyaa: “Omukadhintu woye Sara u li pi?” Iya ye we ve yaka ha tyaa: “U li motenda.” Iya Muhona we mu heela ha tyaa: “Ame me ke ya uke koove ombula ndjimai ya, me ka vadha Sara, omukadhintu woye, ae na ondele omudhantu.”

Iya Sara wa li konima yaAbraham, pomuvelo wotenda ama teeleele. Abraham naSara nahi va kulupa, omatango awo a li omengi. Sara nokulimona ke limono uke. Sara we liyola, he lipula ha tyaa: “Atjaa himba kulupa nyahika nomulumentu wandje wa kulupa, ndji na uke omahulilo?”

Muhona wa heela Abraham ha tyaa:
“Omena lyatji Sara hima yolo ha tyaa:
‘Ame me ka yumuka uke, himba kulupa
nyahi?’ Pe na himatji anyene Muhona?
Ombula ndjimai ya poluvedhe lwatjo
ngahe ndu, ame me ka tjuna, iya Sara me
ke mu vadha ae na ondele omudhantu.”
Iya Sara wa li aa tila, he liholeke, ha tyaa:
“Ame hí yolele.” Iya ngunya ha tyaa: “Aai,
wa yolo.”

Otjihipululo hehi tja ithwa muGe. 18:1-15

Ehulilo IyaSodom mali heelwa Abraham

Iya ovalumentu mboka hiva kulama po
mpoka, va tala koho koSodom. Abraham
wa ya pamo nawo, he ve thindikile.
Muhona wa popya ha tyaa: “Me ulu tuu
okuholeka Abraham soka hime ka undapa?
MuAbraham otjatjili mamu ka dha
otjiwana otjinene hitji na odhonkono,
oviwana avihe kombanda yohi mavi ka
pewa elao okupitila muye. Iya ame mbe
mu holowola, opo a heele odhondele dhe
nonganda ye okutya ngava kambulithe
ondjila yaMuhona, ve tjiwe okuundapa
ovyuuki notjatjili, Muhona opo a hwiithile

po Abraham soka ye hiee mu udhikila. Iya Muhona wa popya ha tyaa: “Onkwoo ndjimai kuu mena lyovantu vaSodom naGomorra onene, noulundhi wawo ounene unene. Ame me i ko ndji ka tale onkwoo ndjoka ndjaa mba dha, andaa onkwoo ombi ngahi mava kuu, andaa hatjo, me hala oku tji iwa.”

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen.
18:16-22

Abraham ma kumbile Sodom

Iya ovalumentu mboka va dha po, hava i koSodom, Abraham wa kulama uke kotjipala tjaMuhona. Iya Abraham wa hweena kuMuhona ha tyaa: “Ove mo ka haana po ovavyuuki pamo nambahave na ko natja naKalunga? Pamo motjilongo hemu mu na ovavyuuki omilongo vitano. Mo ke ve haana po, atjaa koove tile onkenda oluvedhe ndoka mena lyovavyuuki omilongo vitano mboka mbave li mo?

Omuvyuuki mo mu dhipaele mumo nomulundhi? Koo ulu oku tji ninga, kaatji

tjiwa a yonwe po pamo nomulundhi.
Omukoi wouye auhe kaa undapa nga ile
pauvyuuki?

Muhona wa yaka ha tyaa: “MoSodom
andaa mba vadha mo ovavyuuki omilongo
vitano, me hupitha otjitungwalongo atjihe
mena lyovantu mboka.” Iya Abraham wa
yaka ha tyaa: “Taa tuutuu, ame ndji na
ouvañdhi okupopya naMuhona, nandaku
tiwa ame hátja, ndjimbuma ne ndjimuto.
Pamo povavyuuki omilongo vitano hapa
kamba vatano, otjitungwalongo atjihe
mena lyovantu vatano mo tji hañaua po?”

Muhona wa yaka ha tyaa: “Aai, andaa mba
vadha mo ovantu omilongo vine navatano,
hime ve hañaua po.” Iya Abraham wa
tjuna mo uke ha tyaa: “Iya andaa mu na
ovavyuuki omilongo vine?” We mu yaka
ha tyaa: “Aai, hime tji hañaua po mena
lyomilongo vine.”

Abraham ha tyaa: “Alikana hó yumana,
ndjetha ndje ndji popye uke okutya andaa
ve li mo omilongo vitatu?” We mu yaka ha
tyaa: “Aai, andaa mba vadha mo omilongo
vitatu, hime tji hañaua po mena
lyomilongo vitatu.”

Abraham ha tyaa: “Taa tuutuu, alikana ame ndji na ouvandhi okupopya naMuhona. Iya pamo ngamu vadhwa vala omilongo vivali? Wa popya ha tyaa: “Aai, híme tji haḡauna po mena lyomilongo vivali.”

Abraham ha tyaa: “Alikana hó yumana, nge tji popi ko vala tumo. Iya pamo ngamu vadhwa vala omulongo?” Wa yaka ha tyaa: “Aai, híme tji haḡauna po mena lyomulongo.” Iya Muhona hiaa mana okupopya naAbraham, wa dha po, Abraham ha tjuna koye.

Otjihipululo hehi tja ithwa muGen.
18:23-33

Sodom naGomorra mavi haḡaunwa po

Ovaengeli vavali ve ya koSodom kongulohi, Lot wa li aa kala pohi pomuvelo wotjitungwalongo tjaSodom. Lot hiee ve mono, ha ka wanena nawo, we liḡimika po, ha tyaa: “Vahona vandje, indjenu monganda yomuntu wenu, omo mu lala, ne mu likohe kodhompadhi, mu tjiuwe okupita omuhuka, mu twikile ondjila

yeni.” Iya wo ve mu yaka hava tyaa: “Aai, matu ka lala pondje.”

Lot we ve yayela, tjau hava i naye monganda ye. We ve telekela ovikulya, he ve kangele omingome mbihavi ile ontathi, hava li. Tainkolo haveya ka lala po, ovalumentu Ovasodom omatele nodhombwale ve ya okudha kodhontyo nodhontyo dhotjitungwalongo, hava kondoloka onganda yaLot. Va ithana Lot, have mu pula hava tyaa: “Ovalumentu mboka mbave ya ndino muno ve li pi? Ve eta pondje kunte tu lale nawo.”

Lot wa pita mo, ha i kuwo pondje, omuvelo ha thii ae u yedhile, ha tyaa: “Vakwetu, alikana hámu undapa ouvi hembu. Iya ve mu yaka hava tyaa: “Dha po!” Ungendi, ndimo hala oku tu tumina, matu ku ihametha okupoṅa povalumentu hembra.” Iya wo va lombokela Lot, hava hweene, va ka teye po omuvelo. Iya ovalumentu mboka ovayenda mbava li mokati, va nanena Lot mondjuwo, hava yedhile po. Ovayenda hembra va twikitha omeho ovanu avehe mboka mbava li pondje, va kala amava thathata, omuvelo

ahamave u mono.

Ovalumentu vavali va heela Lot hava tyaa:
“Andaa u na mo ovakweni hemu
ovanoyeivi ne oveni, ve heela va dhiluke,
mena lyokutya matu ke tji hanauna po.
Muhona wa tya onkwoo onene mena
lyovantu hembra, we tu tumu, tu hanaune
po Sodom.”

Iya Lot wa ya, a ka popye novanaivi
ovalumentu hembanya mbava li ave na
okukupa ovana ovakadhona. We ve heela
ha tyaa: “Kulameni, dheni po poluvedhe
hendu, mena lyokutya Muhona ma ka
hanauna po otjitungwalongo.”

Ombimba hiya vete, ovaengeli va ulumika
Lot, hava tyaa: “Kulama, itha
omukadhintu woye novanoye ovakadhona
vavali, hembra mbave li pwoove, opo hamu
hanaunwa po mena lyouvi
wotjitungwalongo.”

Lot wa li ama dhingauka, ovalumentu
mboka ve mu kambula mokuwoko,
nomukadhintu we novana ovakadhona

vavali, have ve pititha mo
motjitungwalongo, mena lyokutya Muhona
wa li ae ve etethele mo onkenda. Iya hiee
ve twala pondje, umo owomovaengeli we
ve heela ha tyaa: “Inkoleni, mu ka hupithe
omieenyo vyeni! Hámu tala konima ne
hámu kulama moluwota lwaJordan.
Inkoleleni kothondundu, opo hámu
dhipawa Sodom naGomorra mavi
hanaunwa po.

Iya Muhona wa lokethela Sodom
naGomorra osulfuri nomulilo mbwaa dha
meulu noluwota aluhe lwaJordan pamo
novantu novimeno avihe. Iya wa hanauna
po ovitungwalongo hembu noluwota aluhe
lwaJordan pamo novantu novimeno avihe.
Iya omukadhintu waLot wa tala konima,
ha tjituka otjivanda tjomungwa. Iya
Kalunga hiaa hanauna po oluwota
lwaJordan, wa thipaluka Abraham, ha
pititha mo Lot mehanauno, ye ha hanauna
po ovitungwalongo moka mumwa li Lot.

Otjhipululo hehi tja ithwa muGen.
19:1-17, 9-17,24-26, 29

